

Quickscan ecologie

Barendrecht, Zuidpolder

Datum	08-02-2023
Auteur	T.D. Breur, Msc
Opdrachtgever	JP Projectontwikkeling
Rapport code	QS22061v2
Wijze van citeren	Breur, T.D. 2023. Quickscan ecologie. Barendrecht, Zuidpolder. Rapportcode: QS22061. Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

Breur Ecologie & Onderzoek
Couperusstraat 27
3319RB Dordrecht

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Breur Ecologie & Onderzoek 2023.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1 Aanleiding.....	4
2 Doel.....	4
3 Werkwijze.....	4
4 Wettelijk kader beschermde soorten.....	5
4.1 Beschermde soorten.....	5
4.2 Beschermde gebieden.....	6
4.3 Beschermde houtopstanden.....	6
4.4 Zorgplicht.....	6
5 Plangebied & ontwikkeling.....	7
5.1 Huidige situatie.....	7
5.2 Geplande ontwikkeling.....	9
5.3 Toekomstige situatie.....	9
5.4 Planning.....	9
6 Beschermde gebieden.....	10
6.1 Wet natuurbescherming.....	10
6.2 Omgevingsverordening.....	11
7 Beschermde soorten.....	12
7.1 Planten.....	12
7.2 Vogels.....	12
7.3 Grondgebonden zoogdieren.....	14
7.4 Vleermuizen.....	14
7.5 Vissen.....	16
7.6 Overige soorten.....	18
8 Conclusie & aanbevelingen.....	19
8.1 Conclusies.....	19
8.2 Aanbevelingen.....	19
Bronvermelding.....	22

Samenvatting

Breur Ecologie & Onderzoek heeft in opdracht van JP Projectontwikkeling een quickscan ecologie uitgevoerd in de Zuidpolder te Barendrecht. Dit terrein (agrarisch gebied met een kassencomplex en enkele opstallen) is men voornemens om te herinrichten als landschapspark met woningen.

Dit onderzoek heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De ontwikkeling leidt niet tot negatief effect op beschermde natuurgebieden.
- De grote modderkruiper, een beschermde vissoort, kan aanwezig zijn in het plangebied. De plannen voorzien echter niet in het dempen van watergangen, de ontwikkeling leidt juist tot een habitatverbetering voor de grote modderkruiper (er komt meer water en meer gevarieerd onderwaterhabitat. Aanvullend onderzoek naar deze soort wordt daarom niet noodzakelijk geacht. Ten aanzien van werkzaamheden m.b.t. watergangen is het wel noodzakelijk om deze uit te voeren conform een ecologisch werkprotocol, waarmee zorg wordt gedragen dat negatief effect op (potentieel aanwezige) grote modderkruipers en ander onderwaterleven wordt voorkomen.
- Vleermuizen, roofvogels en uilen kunnen voorkomen in het plangebied, maar in het plangebied bevinden zich geen beschermde functies voor deze soorten (er zijn geen vaste verblijfplaatsen of nesten). De omvorming van de akkers tot landschapspark zal het grootste deel van het plangebied juist meer aantrekkelijk maken voor deze soorten als foerageer- en jachtgebied.
- Men dient bij kapwerkzaamheden, werkzaamheden in oeverzones, of sloopwerkzaamheden rekening te houden met het vogelbroedseizoen. Nesten van vogels zijn – ongeacht de soort – altijd beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Het broedseizoen loopt grofweg van maart t/m augustus. Let wel: dit is geen vaste periode, bij twijfel over de aan- of afwezigheid van nesten dient een deskundige ingeschakeld te worden.
- Vervolgonderzoek naar specifieke soorten en/of het aanvragen van een ontheffing voor de Wet natuurbescherming is niet nodig.
- Voor alle soorten flora en fauna (beschermd en onbeschermd) geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit betekent dat de initiatiefnemer verplicht is om zorgvuldig te werken en dat onnodige schade aan planten of dieren altijd dient te worden voorkomen.

De geplande ontwikkeling op het terrein biedt ook kansen voor biodiversiteit. Door middel van een streekeigen, inheemse beplanting, gevarieerde groenelementen en het aanbrengen van voorzieningen in nieuwe woningen (zoals inbouw neststenen voor vogels of vleermuizen) kan de biodiversiteit van het terrein in de toekomstige situatie worden verbeterd. In het speciaal wordt aanbevolen om nestvoorzieningen te realiseren voor de kerkuil in het plangebied of de directe omgeving hiervan.

1 Aanleiding

Breur Ecologie & Onderzoek heeft in opdracht van van JP Projectontwikkeling een quickscan ecologie uitgevoerd op een aantal percelen in de Zuidpolder te Barendrecht. Dit terrein (agrarisch gebied met een kassencomplex en enkele opstallen) is men voornemens om te herinrichten als landschapspark met woningen. Een quickscan ecologie was noodzakelijk om te beoordelen of deze geplande ontwikkeling effect heeft op beschermde soorten en gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming.

2 Doel

Het doel van dit ecologisch onderzoek is om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Is het plangebied gelegen in/nabij beschermde natuurgebieden?
- Zijn beschermde soorten flora en fauna (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Leidt de geplande ontwikkeling tot een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Dienen er vervolgstappen genomen te worden in het kader van de Wet natuurbescherming?

3 Werkwijze

Door middel van een bureaustudie en een veldbezoek is een compleet beeld gekregen van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten flora en fauna in en om het plangebied.

- **Bureaustudie**
Door middel van een literatuur- en internetstudie is onderzocht welke beschermde soorten (potentieel) voor kunnen komen in en om het plangebied. Hierbij zijn onder andere verspreidingsatlassen en openbaar beschikbare waarnemingen bestudeerd.
- **Oriënterend veldbezoek**
Een verkennend veldbezoek is uitgevoerd door T.D. Breur op 30-01-2023. Het gehele plangebied is onderzocht, belangrijke elementen zijn gefotografeerd en indien nodig geïnspecteerd met behulp van een verrekijker, zaklamp en camera.

4 Wettelijk kader beschermde soorten

4.1 Beschermde soorten

De bescherming van flora en fauna is in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze soortbescherming onderscheidt drie categorieën:

- **Vogelrichtlijnsoorten**
Gebaseerd op de Europese Vogelrichtlijn (1979). Dit heeft betrekking op alle in Europa natuurlijk voorkomende vogelsoorten. Nesten zijn te allen tijde beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Van enkele specifieke vogelsoorten is in Nederland de nest- of verblijfplaats jaarrond beschermd, ook wanneer hier niet gebroed wordt.
- **Habitatrichtlijnsoorten**
Gebaseerd op de Europese Habitatrichtlijn (1992). Onder deze categorie vallen specifieke soorten uit verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) waarvoor op Europees niveau instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld.
- **Nationaal beschermde soorten**
In de wet worden dit ook wel "andere soorten" genoemd. Dit betreft specifieke soorten verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) die op nationaal niveau beschermd zijn. Let wel: Als bevoegd gezag mogen provincies soorten uit deze derde categorie vrijstellen van een ontheffingsplicht. De bescherming van deze soorten verschilt hierdoor tussen provincies.

Per beschermingscategorie gelden verschillende verbodsbepalingen, deze zijn in onderstaande tabel weergegeven. Uitgangspunt voor de soortbescherming is het "nee, tenzij" principe: handelingen met negatief effect op soorten in verboden tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming per beschermingscategorie.

4.2 Beschermde gebieden

De bescherming van natuurgebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming en in de provinciale Omgevingsverordening.

- **Wet natuurbescherming**

De gebiedsbescherming in deze wet heeft uitsluitend betrekking op Natura 2000-gebieden. Deze gebieden hebben instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld op Europees niveau. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

- **Omgevingsverordening**

In de provinciale Omgevingsverordening is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Dit is een nationaal netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van het NNN. Aanvullend op dit nationale netwerk kan de provincie ook andere gebieden een planologische bescherming toekennen, dit gebeurt bijvoorbeeld bij belangrijke provinciale landschappen of belangrijke weidevogelgebieden.

4.3 Beschermde houtopstanden

De kap van houtopstanden (bos, lanen, houtwallen, hagen, struwelen etc.) is onderhevig aan de regelgeving van de Wet natuurbescherming indien:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt.
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²), of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

In het onderzoeksgebied is geen sprake van houtopstanden die voldoen aan bovenstaande criteria. De bescherming van houtopstanden komt in deze rapportage dan ook niet verder aan de orde.

4.4 Zorgplicht

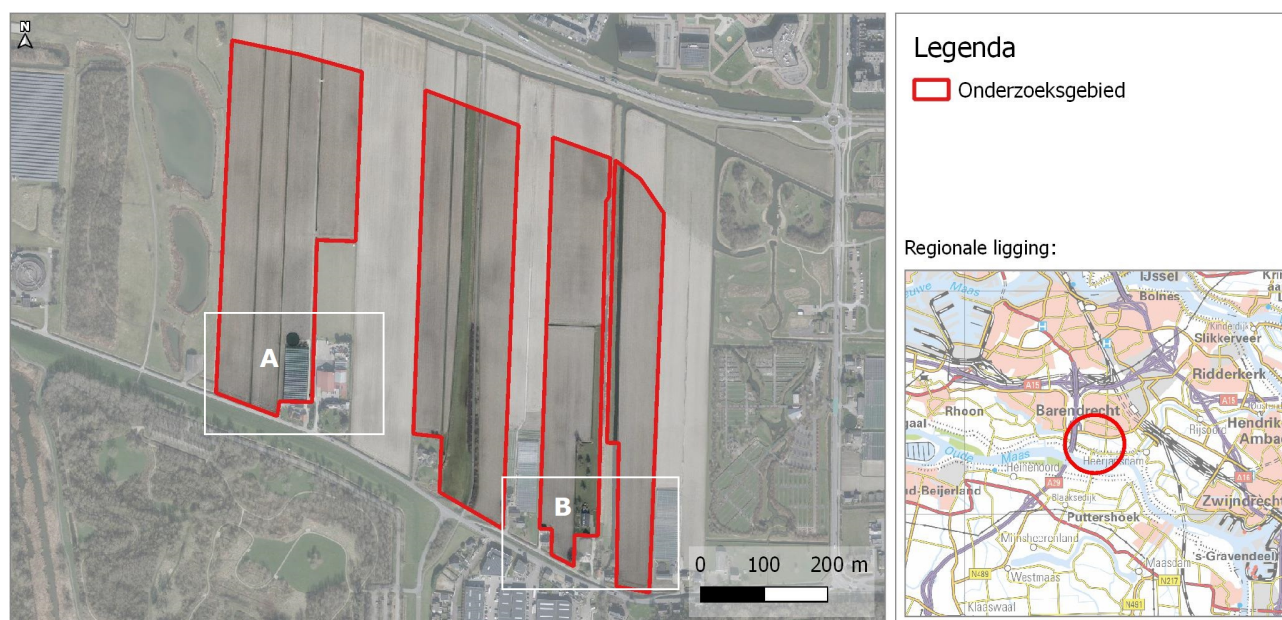
Overkoepelend geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat onnodige schade aan dieren en planten te allen tijde dient te worden voorkomen. Bij werkzaamheden met negatief effect op planten en dieren dienen maatregelen genomen te worden (binnen wat redelijkerwijs van de initiatiefnemer verwacht mag worden) om dit negatieve effect zoveel mogelijk te voorkomen of te verminderen.

5 Plangebied & ontwikkeling

5.1 Huidige situatie

Het plangebied betreft een aantal percelen in de Zuidpolder te Barendrecht. Het grootste deel van dit terrein bestaat uit agrarisch gebied waar akkerbouw plaatsvindt. Over de kavels lopen lange smalle sloten (oriëntatie noord-zuid). Aan de zuidzijde van het terrein bevinden zich enkele boerderijen met woonhuizen, deze vallen allen buiten de planlocatie. Op twee plekken is er wel bebouwing aanwezig, deze zijn wit omkaderd op onderstaande kaart. Het betreft locatie A (hier is glastuinbouw aanwezig), en locatie B (een loods, enkele opstallen en oude fruitbomen).

Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door de Achterzeedijk, de noordelijke grens van het plangebied loopt ca. 100 m ten zuiden van de Kilweg. Centraal over het middelste kavel loopt een fiets/wandelpad wat de Achterzeedijk met de Kilweg verbindt. Langs de zuidelijke helft van deze weg is beplanting aanwezig in de vorm van een dichte haagstructuur, bestaande uit sleedoorn, elzen, esdoorn, meidoorn, vlier en braam. Ook staan hier enkele oude wilgenstobben die uitlopen met jonge loten.

Afbeelding 1: Ligging van het onderzoeksgebied (rood omkaderd). De regionale ligging is aangegeven rechtsonder in de rode cirkel. De witte kaders A en B worden op de volgende pagina meer gedetailleerd weergegeven.

Afbeelding 2: Detailkaart A: De glazen kas met het waterbassin.

Afbeelding 3: Detailkaart B: Het kavel van hoeve Dijkzicht, met een grote stalen loods, enkele bijgebouwen en oude appelbomen. De monumentale hoeve "Dijkzicht" met de rieten kap ligt ten zuiden van de grote loods, buiten de begrenzing van het plangebied.

5.2 Geplande ontwikkeling

Het terrein zal worden heringericht als landschapspark met bosschages, wandelroutes en er komen meer en bredere watergangen. De bebouwing in het plangebied zal worden gesloopt (de glastuinbouw, loods en opstallen). Aan de zuidzijde van het terrein zullen op enkele kavels woonhuizen worden gebouwd.

5.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie is het terrein omgevormd tot landschapspark, met bosschages, waterpartijen en aan de zuidzijde kleinschalige woningbouw.

5.4 Planning

Een exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

Afbeelding 4: Globale weergave van de toekomstige situatie van het plangebied. Bron: Peter Verkade Landschapsarchitect.

6 Beschermde gebieden

6.1 Wet natuurbescherming

In de nabijheid van het plangebied liggen de volgende Natura 2000-gebieden: De Oude Maas, het Oudeland van Strijen en de Boezems Kinderdijk. Deze gebieden liggen op respectievelijk 0,6 km, 6 km en 8 km afstand tot het plangebied. Het plangebied maakt dus geen onderdeel uit van deze gebieden en er is geen sprake van fysieke aantasting. Vanwege de afstand tot de gebieden is ook negatief effect ten gevolge van trilling, geluid of lichtvervuiling uitgesloten.

De drie hierboven genoemde Natura 2000-gebieden bevatten tevens geen habitats die gekwalificeerd zijn als stikstofgevoelig. Stikstofgevoelige habitats bevinden zich op grotere afstand tot het plangebied. Vanwege de aard van de ontwikkeling (bouw woonhuizen en groene herinrichting van de huidige akkers) en de afstand tot gebieden waar stikstofgevoelige habitats aanwezig zijn wordt negatief effect ten gevolge van stikstofdepositie niet verwacht.

Let wel: voor een exacte berekening van stikstofuitstoot in de gebruiks- en bouwphase zijn gedetailleerde gegevens nodig m.b.t. het aantal en type woningen en de machines en materialen die gebruikt zullen worden. In deze fase is dat nog niet exact te bepalen. Indien er wijzigingen in de planvorming zullen plaatsvinden (groter aantal woningen, of bedrijfs- of industriegebouwen), of wanneer er (bouw)activiteiten zullen plaatsvinden die zullen leiden tot een significante toename in stikstofuitstoot wordt aanbevolen om dit nader te onderzoeken. Op basis van de huidige plannen is het niet aannemelijk dat de ontwikkeling leidt tot een dusdanige stikstofdepositie dat drempelwaarden in Natura 2000 gebieden worden overtreden. Ten aanzien van Natura-2000 is de ontwikkeling niet vergunningsplichtig.

Afbeelding 5: Beschermde natuurgebieden in de nabijheid van het plangebied. Verticale arcering= Natura 2000, Groen= landnatuur NNN, Blauw= waternatuur NNN, Paars= verbingszone NNN

6.2 Omgevingsverordening

Het plangebied is niet gelegen in onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), noch in belangrijk weidevogelgebied. Het meest nabijgelegen onderdeel van het NNN is de groene oeverzone van de Oude Maas. Doordat het grootste deel van het plangebied een groene herbestemming krijgt als landschapspark ontstaat er een brede groene zone tussen Barendrecht en de Oude Maas, de ontwikkeling leidt daarom naar verwachting juist tot een betere connectiviteit van de natuurgebieden behorende tot het NNN. De ontwikkeling leidt niet tot negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken, de oppervlakte of de samenhang van gebieden die tot het NNN behoren. Er is geen sprake van een conflict met de Provinciale Omgevingsverordening.

7 Beschermde soorten

7.1 Planten

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit bewerkte akkers, ten tijde van het veldbezoek waren de gewassen gerooid en de akkers grotendeels geploegd. Op enkele grastaluds en langs overhoekjes zijn enkel algemene kruiden aangetroffen die overwegend duiden op voedselrijke omstandigheden of recent verstoorde bodems: brandnetel, paardenbloem, smalle weegbree, grote ereprijs, hondsdrif, gestreepte witbol, vijfvingerkruid, fluitenkruid en herik.

Beschermde soorten vaatplanten in de omgeving van het plangebied zijn vooral gebonden aan schrale graslanden of andere zeer specifieke natuurlijke habitats, dit habitat is niet aanwezig binnen de begrenzing van het plangebied. Beschermde planten worden hierom als afwezig beschouwd.

7.2 Vogels

Het agrarische gebied waar het grootste deel van het plangebied uit bestaat is geschikt leefgebied voor roofvogels en uilen zoals de buizerd, torenvalk en kerkuil. Veel van de akkers bieden door de intensieve bewerking geen optimaal aanbod aan prooidieren (zoals muizen). De toekomstige plannen om een groot deel van het terrein om te vormen tot parkachtige landschapszone met bosschages zullen het terrein enkel meer geschikt maken als jachtterrein voor deze soorten.

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig of grote bomen met takkenhorsten waar vogels met een jaarrond beschermde rust- of verblijfplaats van gebruik kunnen maken. De te slopen kas biedt geen geschikte nestgelegenheid aan vogels zoals huismussen of gierzwaluwen, deze kunnen in het glazen geveloppervlak geen geschikte nestplaats vinden. Wel kunnen er in de kas algemene vogels broeden waarvan de nestplaatsen niet jaarrond beschermd zijn. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld een broedende witte kwikstaart in een nisje van een installatie.

Ook de grote stalen loods en de bijbehorende opstallen (een kleine schuur met golfplaten dak en een scheepscontainer) bieden geen potentie als nestplaats voor vogels met een jaarrond beschermde rust- of verblijfplaats. In deze bebouwing zijn geen geschikte nisjes of donkere ruimtes aanwezig. Wel staat vast dat de torenvalk en kerkuil de loods met regelmaat bezoeken. Van beide soorten zijn braakballen aangetroffen, geconcentreerd op twee afzonderlijke plaatsen. Ten aanzien van de torenvalk is het aannemelijk dat deze vogel hier af en toe slaapt en daarbij braakballen achterlaat. De kerkuil heeft vermoedelijk een vaste verblijfplaats in de nabije omgeving van het plangebied. Deze vogel gaat 's nachts op jacht en heeft diverse rustplekken, waaronder deze loods. In totaal zijn er 4 braakballen van de torenvalk aangetroffen (relatief vers, in goede staat) en ca. 20 braakballen van de kerkuil. Geen van de braakballen van de kerkuil waren vers, allen vertoonden uitgeslopen poppen van het roomtipje (een nachtvlinder). Op basis van de vliegtijd van deze nachtvlinder wordt aangenomen dat de braakballen tenminste 4 maanden oud waren.

Afbeelding 6: De stalen loods wordt 's nachts onder meer gebruikt door de torenvalk en kerkuil.

Afbeelding 7: Krijtsporen en braakballen van kerkuil (het grootste aantal braakballen lag onderaan de plaat).

Afbeelding 8: Braakballen van torenvalk (enkel bestaande uit muizenharen, zonder botresten) in de loods.

In het plangebied zijn enkel broedgevallen van algemene vogels te verwachten die niet jaarrond beschermd zijn. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan struik/boombroeders (zoals bijvoorbeeld een merel of houtduif) in de haagstructuur langs het centraal gelegen wandel/fietspad. Nesten van deze vogels zijn alleen beschermd wanneer zij in gebruik zijn (nestbouw, broedfase, of jongen in nest). Bij het plannen van de werkzaamheden wordt hierom aangeraden om rekening te houden met het vogel broedseizoen. Dit broedseizoen loopt grofweg van maart t/m augustus. Let wel: dit is geen vaste periode, afhankelijk van weersomstandigheden kunnen vroege of late broedgevallen zich voordoen. Bij twijfel over de aan- of afwezigheid van nesten dient een deskundige ingeschakeld te worden.

Afbeelding 9: Een oud vogelnest in de haagstructuur langs het centrale wandel/fietspad.

7.3 Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen een aantal beschermde soorten grondgebonden zoogdieren voor, welke met name gebonden zijn aan waterrijke natuurlijke habitats (zoals de bever, waterspitsmuis en noordse woelmuis). In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soorten (natte wilgenbossen of grote natte ruigtezones). De steenmarter is een beschermde marterachtige welke in de afgelopen jaren steeds meer voorkomt in de omgeving van Rotterdam. Incidentele aanwezigheid van een steenmarter is daarom niet uitgesloten, maar het plangebied herbergt geen geschikte verblijfplaatsen voor deze soort: Het terrein is zeer open en in de loodsen en schuren zijn geen goede verstoppelkken aanwezig (zoals grote houtstapels, kelderruimten, stapels stobalen etc.). Er zijn dan ook geen verblijfssporen van steenmarters waargenomen in het plangebied (zoals uitwerpselen of prooiresten).

Wel is het plangebied geschikt voor algemene soorten zoogdieren waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreft soorten zoals de mol, egel en algemene muizensoorten. Voor deze soorten is geen ontheffing of aanvullend onderzoek noodzakelijk. Wel geldt ten aanzien van deze dieren de zorgplicht, zie Hfst. 8.2.

7.4 Vleermuizen

De bebouwing is uitvoerig gecontroleerd op potentie voor aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Deze zijn niet aangetroffen. De kas bestaat geheel uit een constructie van staal en glas. De loods is evenmin geschikt als vleermuisverblijfplaats, deze loods is van binnen en buiten gecontroleerd en bestaat uit enkellaags stalen golfplaten. Ook

de andere opstallen (een stalen zeecontainer en een kleine schuur) zijn niet geschikt als vleermuisverblijfplaatsen, zij zijn van binnen en buiten geïnspecteerd. Geschikte wegkruipruimtes zijn niet aanwezig en sporen van bewoning door vleermuizen (zoals keutels of afgebeten vleugels van nachtvlinders) zijn niet waargenomen.

De oude appelbomen in dit plangebied bevatten evenmin geschikte holten waar vleermuizen zouden kunnen verblijven. Als foerageergebied of vliegroute heeft het terrein geen essentiële functie. Alternatieve groengebieden (met meer hogere begroeiing) zijn in de directe omgeving aanwezig en vanwege de openheid van het landschap is er geen sprake van een mogelijk essentiële vliegroute. Door de groene herinrichting en de landschappelijke inpassing van de toekomstige woonhuizen zal het plangebied naar verwachting in de toekomst beter geschikt zijn als foerageergebied en verblijfplaats voor vleermuizen. Negatief effect op vleermuizen is daarom uitgesloten, aanvullend onderzoek naar deze soortgroep is niet nodig.

Afbeelding 10: De te slopen kas: ongeschikt als vleermuisverblijfplaats.

Afbeelding 11: De stalen zeecontainer, de schuur en de grote stalen loods. Ten noorden van Hoeve Dijkzicht. Deze gebouwen zijn ongeschikt als vleermuisverblijfplaats.

Afbeelding 12: De binnenzijde van de schuur tussen de stalen loods en zeecontainer: veel lichtinval en grote kieren onder het enkellaags golfplaten dakvlak. Ongeschikt als vleermuisverblijfplaats.

Afbeelding 13: De oude appelbomen zijn grillig en bevatten veel knoetsen. Er zijn hier desondanks geen geschikte holten voor vleermuizen aanwezig. Eén boom vertoonde weliswaar rottingsgaten, maar deze vormden een holte die open was aan de bovenzijde en dus blootgesteld aan inregening en andere weersinvloeden die dit ongeschikt maken als vleermuisverblijfplaats.

7.5 Vissen

In en om het plangebied bestaat kans op aanwezigheid van de grote modderkruiper, een beschermde vissoort. Het voorkomen van de grote modderkruiper is bekend uit een nabijgelegen polder ten zuiden van Barendrecht: Natuurgood Ziedewij, op ca. 2 km ten oosten van het plangebied. Hoewel veel sloten in het plangebied geen optimaal leefgebied bieden (lange, eentonige en ondiepe sloten) zijn deze wel verbonden met de Oude Haven, een watergang die de grens vormt tussen de twee oostelijke kavels behorende tot het plangebied. Deze Oude Haven biedt wel geschikt habitat voor deze vissoort met een brede oeverzone, rietopstanden, onderwatervegetatie en slootdelen die deels zijn verland. Hierom kan aanwezigheid van de grote modderkruiper ook in watergangen in het plangebied niet worden

uitgesloten. Deze watergangen zijn immers niet statisch maar kunnen afhankelijk van het seizoen en de ontwikkeling van watervegetatie wel degelijk in sommige delen van het jaar een functie vervullen voor grote modderkruipers.

De planvorming voorziet echter niet in het dempen van watergangen. De waterpartijen in het plangebied worden zelfs uitgebreid en er ontstaat meer variatie aan onderwaterhabitat (bredere slootdelen, met andere oriëntatie, bredere oeverzones etc.), hetgeen gunstig is voor de grote modderkruiper. Wel is het noodzakelijk om werkzaamheden uit te voeren conform een ecologisch werkprotocol waarmee wordt zorg gedragen dat negatief effect op de grote modderkruiper en ander onderwaterleven wordt voorkomen.

Mochten de plannen wijzigen en er toch sprake zijn van het afdammen en dempen van slootdelen, dan is aanvullend onderzoek naar grote modderkruiper (middels e-DNA analyse) wél noodzakelijk en volgt er – indien aanwezig – mogelijk een ontheffingsplicht voor deze werkzaamheden.

Afbeelding 14: De Oude Haven, met geschikt habitat voor de grote modderkruiper.

Afbeelding 15: Een sloot binnen het plangebied, met beduidend minder optimaal habitat voor de grote modderkruiper.

7.6 Overige soorten

In het plangebied bestaat geen potentie voor andere beschermde diersoorten (amfibieën, reptielen, libellen, weekdieren). Habitat voor beschermde overige soorten is afwezig en/of het plangebied is gelegen buiten het bekende verspreidingsgebied van deze soorten. Wel bestaat er kans op aanwezigheid van algemene vrijgestelde amfibieën zoals de gewone pad. Ten aanzien van deze soorten geldt enkel de zorgplicht (zie Hfst. 8.2).

8 Conclusie & aanbevelingen

8.1 Conclusies

Deze quickscan ecologie heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De geplande ontwikkeling heeft geen negatief effect op beschermde natuurgebieden (zowel op provinciaal als op Europees niveau).
- Het plangebied biedt potentie voor aanwezigheid van de grote modderkruiper, een beschermde vissoort. De plannen voorzien echter niet in het dempen van watergangen, de ontwikkeling leidt juist tot meer wateroppervlak en een meer gevarieerd onderwaterhabitat, hetgeen gunstig is voor de grote modderkruiper. Aanvullend onderzoek naar deze wordt daarom niet noodzakelijk geacht, tenzij plannen wijzigen en er toch watergangen gedempt zullen worden. Ten aanzien van werkzaamheden m.b.t. watergangen is het wel noodzakelijk om deze uit te voeren conform een ecologisch werkprotocol, waarmee wordt zorg gedragen dat negatief effect op (potentieel aanwezige) grote modderkruipers en ander onderwaterleven wordt voorkomen.
- Vleermuizen, roofvogels en uilen kunnen voorkomen in het plangebied, maar in het plangebied bevinden zich geen beschermde functies voor deze soorten (er zijn geen vaste verblijfplaatsen of nesten). De omvorming van de akkers tot landschapspark zal het grootste deel van het plangebied juist meer aantrekkelijk maken voor deze soorten als foerageer- en jachtgebied.
- Het plangebied biedt geen potentie voor aanwezigheid van andere beschermde soorten flora of fauna, aanvullend onderzoek is niet nodig.
- Men dient bij kapwerkzaamheden, werkzaamheden in oeverzones, of sloopwerkzaamheden rekening te houden met het vogelbroedseizoen. Ook op kale akkers en open terreinen kunnen grondbroedende vogels nestelen. Nesten van vogels zijn – ongeacht de soort – altijd beschermd wanneer zij in gebruik zijn (nestbouw, broedfase, of jongen in nest). Het broedseizoen loopt grofweg van maart t/m augustus. Let wel: dit is geen vaste periode, afhankelijk van weersomstandigheden kunnen vroege of late broedgevallen zich voordoen. Bij twijfel over de aan- of afwezigheid van nesten dient een deskundige ingeschakeld te worden.
- Het plangebied is geschikt voor onbeschermd dan wel vrijgestelde soorten (zoals algemene muizensoorten, mol, gewone pad). Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet nodig, wel geldt te allen tijde de zorgplicht (zie aanbevelingen).
- Vervolgonderzoek naar specifieke soorten en/of het aanvragen van een ontheffing voor de Wet natuurbescherming is niet nodig.

8.2 Aanbevelingen

In het kader van de zorgplicht dient men zorg te dragen voor alle in het wild levende planten en dieren. Onnodige schade dient te allen tijde te worden voorkomen. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat wanneer er zich een egel of een pad in het werkveld bevindt dat deze verplaatst wordt, dan wel de gelegenheid dient te krijgen om het werkgebied op eigen kracht te verlaten.

Bij deze ontwikkeling liggen er ook veel kansen voor natuur en biodiversiteit. Vrijblijvend worden hier enkele suggesties gedaan: De nieuw te bouwen woonhuizen kunnen landschappelijk ingepast worden met een streekeigen inheemse erfbeplanting en andere

groene elementen die hier vanuit de cultuurhistorie thuishoren. Hierbij kan men bijvoorbeeld denken aan gemengde haagstructuren, of elementen zoals knotwilgen, en inheemse bomen zoals een es, els of populier. Tevens kunnen de woningen voorzien worden van inbouw neststenen voor vogels of verblijfplaatsen van vleermuizen.

In het landschapspark gedeelte wordt aanbevolen bij de nieuwe aanplant te kiezen voor inheemse en streekeigen soorten, deze zijn van veel grotere waarde voor de biodiversiteit dan exotische of gebiedsvreemde soorten. Hiernaast wordt aangeraden om te variëren met groenstructuren, dus niet enkel solitaire opgekroonde bomen, maar ook aanplant in kleine boomgroepen met struweelsoorten. Als boomsoorten zijn de volgende soorten geschikt voor deze locatie: diverse soorten wilg, iep, zwarte els, populier, zoete kers, Hollandse linde en zomereik. Voor struweel en lagere bomen wordt aanbevolen om te kiezen voor soorten als: vlier, Gelderse roos, meidoorn, kornoelje, lijsterbes, liguster, sleedoorn, klimop, hazelaar, en gewone vogelkers. Ook haagstructuren kunnen prima uit diverse soorten bestaan, die door elkaar gemengd worden aangeplant, zoals: liguster, Spaanse aak, hondsroos, sleedoorn, iep etc.

Andere elementen zoals natuurvriendelijke oevers, takkenrillen, wadi's en poelen kunnen eveneens een waardevolle bijdrage leveren aan de biodiversiteit van het terrein. In opdracht van Provincie Zuid-Holland is er in 2021 het rapport "Natuurbouwstenen" opgesteld waarin tal van praktische aanbevelingen ten aanzien van groenelementen zijn beschreven, zowel qua aanleg als beheer (Terlouw & Slagboom 2021¹). Maatregelen ten behoeve van de natuur dragen vaak ook positief bij aan de klimaatbestendigheid van het terrein (tegengaan hittestress, wateropvang, afvang fijnstof etc.). Breur Ecologie & Onderzoek kan u desgewenst verder adviseren in het benutten van deze kansen voor biodiversiteit.

In dit geval wordt er speciaal aandacht gevraagd voor het voorkomen van de kerkuil in de omgeving van het plangebied. Door asbestsanering en andere ontwikkelingen verdwijnen er steeds meer opstallen en schuren in het landelijk gebied, en daarmee ook de nestplaatsen van de kerkuil. De kerkuil heeft namelijk een specifieke voorkeur voor donkere ruimtes om in te broeden. Omdat een groot deel van het plangebied aantrekkelijk zal worden als foerageergebied voor de kerkuil – en omdat de soort reeds voorkomt in de omgeving – is het zeer de moeite waard om op het terrein een locatie te ontwerpen waar een kerkuil zou kunnen nestelen. Dit kan gerealiseerd worden door het plaatsen uilenkast in de nok van het dak van een schuur of opstal in de omgeving van het plangebied. Door middel van een extra vloer kan deze nok extra donker gemaakt worden. De ruimte met de nestkast moet altijd bereikbaar zijn via een uitvliegopening naar buiten. Een andere optie is het plaatsen van een speciale kerkuilentil of kerkuilenschuur in het plangebied. Van groot belang is dat deze verblijfplaats zich bevindt op een locatie waar geen of nauwelijks verstoring is door mensen. Een natuureilandje zou een goede locatie zijn voor een dergelijke voorziening.

Aanbevolen wordt om altijd contact op te nemen met de lokale uilenwerkgroep indien men voorzieningen wil plaatsen voor uilen. Zij kunnen meer gedetailleerd advies geven over het type kast en de exacte plaatsing. Ook kunnen zij de uilenkast opnemen in de monitoring en jonge kerkuilen – indien succesvol bezet – voorzien van ringen.

1 <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=28574>

Afbeelding 16: Voorbeeld van een uilentil, in deze til is een donkere ruimte met een nestkast aanwezig.

Bron: <http://www.vivarapro.nl/kerkuilentil-purmerend>

Bronvermelding

Ministerie van Economische zaken. 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Kaartmateriaal:

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Beschermde gebieden:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>

https://geo.ozhz.nl/?@Komgrenzen_ZH_Wnb

<https://calculator.aerius.nl/calculator/#>

Overig:

<https://bagviewer.kadaster.nl>

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://waarneming.nl/>